

fi prea lungă lista tuturor, dacă i-ași menționa. Țin însă să le aduc și pe această cale mulțumiri tuturor, pentru efortul pe care l-au făcut, îndeosebi acelor care au înțeles că scena acestui festival e o scenă de prestigiu, care obligă la alcătuirea unui repertoriu ales, iar interpretarea acestuia la o aleasă ținută artistică, lucru pe care l-au făcut cei mai mulți.

Încă un lucru pe care țin să-l subliniez în mod cu totul deosebit, este dorința multor tineri mai ales, să interpreteze cîntece populare. Dar, este de dorit ca aceștia s-o facă din dragoste sinceră pentru cultivarea cîntecului popular și nu din dorința ascunsă de a face o carieră. O carieră în acest domeniu, pe lângă că poate fi efemeră, este în orice caz extrem de grea. Să urmeze și ei pilda, chiar a unor cîntăreți care și-au făcut un foarte bun nume, dar care continuă să-și practice meseria de bază (ingineri, profe-

sori, tehnicieni, muncitori etc.) și care cîntă cu dragostea de a cînta, dobîndind pe tărîmul spinos al artei foarte mari succese în țară și în străinătate. Am aflat că ar exista vreo 8 000 de soliști cu „patalama“ care le permite să interpreteze muzica populară, să zicem, ca „liber-profioniști“. Este enorm! De asemenea, că o comisie se străduiește să reducă numărul acestora la 2 000. Și așa este foarte mult.

Intr-adevăr, folclorul nostru este foarte bogat, dar nu fără limite. Sint foarte mulți cîntăreți buni și foarte buni, dar nu toți vor putea să facă din artă o meserie, și nici nu este bine să facem o profesie din creația artistică populară, creație pe care poporul nostru a șlefuit-o în migala milenilor, din simplul motiv că a simțit nevoia să-și exprime gîndurile și simțămintele.

CONSTANTIN RĂSVAN

DIN ȚARĂ

Cluj: „Attila“ de Verdi

Sfîrșitul stagiunii ne-a rezervat bucuria unor surprize de real interes artistic, așa cum a fost premiera pe țară a operei *Attila* de Giuseppe Verdi, la Opera maghiară din Cluj. Nu încapă nici o îndoială că această punere în scenă reprezintă unul din momentele majore ale trecutei stagiuni lirice pe ansamblu ei. Motivul? Mai presus de orice originalitatea opțiunii repertoriale, ce ne îngăduie revelația unei lucrări verdiene de incontestabilă frumusețe, dar aproape necunoscută. După premiera mondială din 1846, peste această partitură — a noua operă scrisă de Verdi — s-a așezat o uitare cu totul nedreaptă. Ancorată în problematica istorică, aidoma predecesoarei sale *Nabucco*, opera *Attila* înseamnă totodată pe plan muzical o impresionantă anticipare a viitoarelor capodopere: *Trubadurul*, *Traviata*, *Bal mascat*. Fraze de mare farmec melodic, roluri ce asigură satisfacția vocală a interpretului, satisfacția muzicală a ascultătorului, totul pledează pentru viabilitatea scenică a acestei lucrări.

Abia de vreo 10 ani, opera a intrat într-o perioadă de redescoperire artistică, teatre din Florența, Viena, Budapesta, Berlin, străduindu-se să o repună în drepturi. Casa de discuri Philips a lansat recent prima integrală discografică a lucrării.

Premiera clujeană demonstrează și faptul că atunci cînd există interes se găsesc soluții de înnoire a afișului de spectacol, chiar și menținîndu-se în zona mult adulatului *belcanto*, dar fără a apela la titluri epuizate, mentalitate prezentă în activitatea celor mai multe dintre teatrele noastre lirice, atunci cînd e vorba de literatura universală de gen. Premiera clujeană a operei *Attila* de Verdi m-a impresionat însă și sub aspectul spectacolului, prin calitatea punerii în scenă. Muzical bine pusă la punct, interpretarea partiturii, desfășurată sub bagheta dirijorului Vasile Mureșan, a îngăduit reconfirmarea unor păreri mai vechi privind conștiința,

seriozitatea profesională a colectivului operei maghiare. Dacă unii interpreți mi-au provocat anumite rezerve în ceea ce privește rezolvarea muzicală a rolurilor, impresii dintre cele mai frumoase mi-au generat în schimb evoluția tînărului bariton Denes Lajos Konya și evoluția basului Jenő Matyas — prezențe cărora le-am datorat cele mai realizate momente ale spectacolului. Calitatea artistică a seriei poartă însă în primul rînd amprenta capacității regizorale. Alexandru Szimberger știe să separe esențialul de neesențial, știe să construiască un spectacol de mare forță expresivă. Mișcarea scenică, formulată în afara oricăror manierisme și cu tot firescul atitudinii neconvenționale, respiră o clară muzicalitate. Montarea semnată în colaborare cu scenografa Wittlinger Margit are farmecul spectaculozității, de bun gust artistic. Pornind de la valorificarea și stimularea temperamentului interpretativ, în limitele distincției, prestanței scenice, regizorul gîndește, imaginează totul sub semnul unei continue creșteri a tensiunii dramatice. În consecință nu putem aștepta decît cu cel mai mare interes, rolul artistic al apropiatei colaborări dintre Alexandru Szimberger și colectivul Operei bucureștene, colaborare programată în noua stagiune, cînd reputatului regizor clujean i s-a încredințat punerea în scenă a operei *Olandezul zburător* de Wagner.

T. ALBESCU

Zilele muzicale Țîrgumureșene

Festivalul țîrgmureșean își configurează cu fiecare nouă ediție o personalitate tot mai distinctă, dobîndind, an de an, o tot mai largă rezonanță în rîndurile muzicienilor țării și ale publicului din localitate.

Ne-a bucurat afluența de public care am constatat-o seară de seară în sălile de concert; seriozitatea artistică pe care au demonstrat-o evoluțiile fiecărui ansamblu, fiecărui dirijor, fiecărui solist solicitat de agenda Festivalului; entuziasmul, ardoarea, inte-